

kunde være passende til at staae istedet for Kjøbesummen, vil man sige, at den Tid kan komme, saa siger jeg, at det er en anden Sag; thi kommer den Tid virkelig, at Ingen vil købe Fæstegaardene hverken til Eiendom eller søge dem til Fæste, men at de have ondt med at holde de Fæstere ved dem, som der 'engang ere, saa vil der ikke blive Tale om Afhændelse efter et saadant Lovforslag, som dette, der seer paa at finde en Udvei til at sælge Fæstesteder til høist mulige Priis. Man har havt den Tid, da Familien ikke søgte Fæstestedet, uden Fæsteherrnen søgte Fæstefamilien og tvang den til Fæstestedet, da man maatte give Fæsterne Erstatning for at tage imod Fæstestederne, ja deraf er Begrebet af Indfæstningspenge opstaaet, at de tog 1 Rbd. eller en Ducat eller hvad de kunde faae af den tvungne Fæster i Fæstepenge, for derved blot at forpligtige ham til at modtage og blive ved Stedet, som de forresten gav ham Erstatning og Besætning til at drive, og derfor taler vor gamle Lovgivning slet ikke om Indfæstning, men kun om Landgilde, der var af uforandret Størrelse efter Jordebogen, indtil Udskiftningen af Fællesskabet; men senere har Landgildens Bestemmelse været foranderlig, alt eftersom Tilstanden senere har forandret sig. Det er da disse to Begreber vi maae holde fast ved: Lehnbesiddelsen og Fæsterne; give vi en Frihed, eller en Løsning til den ene Side, som Lovforslaget virkelig gjør, da maae vi søge en tilsvarende Garanti imod Løsningens Misbrug for den modsatte Side, for Fæsterens Bedste og Sikkerhed, og som en æret Rigsdagsmand fornylig sagde, ogsaa en Garanti for Fideicommiss-Arvingernes Lærv. Disse to sidstnævnte Interesser ere slet ikke varetagne ved nærværende Lovudkast, der er i Grunden slet ingen Omfarg draget for dem, der er kun draget Omfarg for Fideicommiss-Arvingerne forsaavidt, at den Værdi, som kunde bringes ud af nærværende Fæsteres Middels-Afgift, skulde opbevares til Fideicommissarvingerne, men det er ikke Godsets fulde Værdi; — og for at faae

Kjøbere, der kunde give mere end Fæsterne i Indkjøb af Fæstestederne, er der sørget. — Nu vil man sige: med hvad Ret kan det foreliggende Vædringsforslag fordræ, at den afgangede Fæsters Arvinger skulle faae en vis Deel af den Kjøbesum, hvortil Stedet ved offentlig Auction sælges? hvilken Ret kan dertil ansøres? Der kan ansøres den Ret, som er Lovgivningens Ret, og under hvis Beskyttelse Fæsterens Efterladenskab i Fæstestederne staae. Eiendommen, eller Lehnet, Fideicommisset, hvorom her tales, er jo ikke selvstændig men uselvstændig, og lagt under Statens Væretagt og Beskyttelse, ja, under Statens særegne Lovgivnings Anordning staaer endnu de Eiendomme, hvorom her er Tale, altsaa Lovgivningsmagten er her virkelig den regjerende, denne har hidtil bestemt disse Forhold, og at man nu vil lade Besidderens Vaand eller Forpligtelse løses af Lovgivningen, uden med det samme at skaffe Fæsterne Lovgivningens Løsning, ogsaa for deres Deel, saa at de kunne faae noget for Forbedringen i Fæstestedet, som de have fremdragt, — se, det er urigtigt og Uret. Fæsterne have en vis Ret under Lovgivningens Beskyttelse i Fæstestederne, som man kan kalde Medieendomsret, eller hvad andet man vil kalde det, og den ligger deri, at de ere sikrede, i saa lang Tid deres Brugstid varer, for Besiddelsen og Nyttens af den forøgede Værdi, de sætte Stedet i. Og hvad skeer da i den Tid Fæsterens Brugstid varer? Saa forøger han i den Tid Jordsoddens Productur, han dyrker Jorderne bedre og bedre, med forøget Bekostning, han forbedrer Bygningerne, formerer Dvægholdet, kort sagt, al den Forbedring han sætter Stedet i, den er jo virkelig hans Eiendom til Brug og Frugt, saalænge hans Fæstetid varer og saalænge hans Enke efter ham har samme i Fæste, og denne lange Brugsret, som er en virkelig Medieendomsret af alt det, han har forbedret og forøget paa Stedet, den gaaer jo Familien fra ved Fæsteledigheds Indtrædelse, hvorved den gaaer over til Grundeieren.